

Pavel Materna vzpomíná na Luboše Nového

Pavel Materna Reminisces About Lubomír Nový

Pavel Materna

Abstract

I remember the process of my becoming a friend with Luboš. He was a remarkable personality and I was happy to know him and be able to communicate with him. I only hope to meet him somewhere again.

Keywords

Lubomír Nový, memory

Koncem roku 1965 jsem na výzvu prof. Macháčka přijel do Brna a ucházel se o místo odborného asistenta logiky. V pracovně prof. Macháčka jsem se poprvé setkal s vedoucím katedry filosofie Lubošem Novým. První dojem byl, že jde o zajímavého člověka. Nebyl jsem si jist, jak se budeme snášet – vousatý docent vypadal profesionálně a ne úplně průhledně, ale pamatuji se, že ta neurčitost brzy zmizela a změnila se v oboustranný vynikající vztah.

Ta změna nebyla samozřejmá. Luboš byl zkušený filosof se zaměřením na otázky lidských vztahů, který dovedl vynikajícím způsobem formulovat své názory a výsledky své práce, takže jsem velmi brzy ocenil fakt, že to, co Luboš říkal v běžném životě, má vždy hlavu a patu a že to navíc je řečeno srozumitelně a s vysokou kulturou jazyka užívaného v hodnotných literárních textech. Já jsem mu naproti tomu svým důrazem na logickou přesnost a abstraktní argumentaci musel často připadat jako poněkud suchý patron. I členové katedry, s nimiž jsem se začal seznamovat, zřejmě tento dojem měli a snad až na Jirku Gabriela neměli mnoho chuti sdílet mé úvahy o různých problémech, o nichž jsem se domníval, že by je mohly zajímat.

Zajímavou výjimkou byl právě Luboš. Velmi brzy vystihl situaci a zachoval se podle mého názoru optimálně. Nezačal předstírat, že chápe všechny zákruty mého myšlení, ale dal najevo, že jde jistě o věci, které pokládám za důležité, a navíc se v některých případech zcela adekvátně dotazoval a s mým vysvětlením byl spokojen. Rád bych v této věci zdůraznil, že pokud se tázal, byly jeho otázky velmi inteligentní a umožňovaly jednoduché přesné odpovědi.

Tak jsme po profesionální stránce kráčeli každý svou cestou a byli jeden s druhým spokojeni. Výraz „spokojeni“ je ovšem příliš slabý. Každý víme, že mezi lidmi, které známe, a dokonce i mezi našimi přáteli můžeme rozlišit ty, které celkem rádi vidíme, ale s nimiž nevyhledáváme často společnost, a ty, s nimiž se rádi setkáváme a v jejichž společnosti se cítíme obohaceni. Luboš patřil velmi brzy k těm vyhledávaným a mám zcela určitý dojem, že i pro něho patřila setkání se mnou k těm spíše vyhledávaným. Byli jsme zvláštní dvojice zdánlivě zcela odlišných lidí, z nichž každý by o druhém bez váhání řekl, že to je jeho přítel.

Smysl pro humor jsme měli oba dobrý, další pouto. Luboš byl ovšem kreativnější, on dovedl smysl pro humor do umělecké polohy (viz jeho nekrology na žijící kolegy). On byl vůbec směsí vědce a umělce, jak se můžeme přesvědčit při čtení jeho prací. U mne ta estetická stránka se projevila v mém vztahu k hudbě. Vlastně jsme nikdo z nás nebyl suchý patron...

Nepřízeň osudu (ba ne, režimu) nás na dost dlouho rozdělila. Občas jsem měl smutné sny, že jsem zase v Brně, a nikdy nescházel Luboš. Když nepřízeň zmizela, byl jsem velmi šťastný, že znovu vidím Luboše a mluvím s ním naším stylem, a rozuměli jsme si.

Naposled jsme se sešli ještě s Jirkou Gabrielem a tuším s Karlem Hlavoněm v zahradní restauraci, když léčba pokročila a nemoc brzo poté nemilosrdně udeřila. Nemohu než doufat, že bude místo, kde Luboš nebude chybět a přivítá mě upraveným nekrologem.

prof. PhDr. Pavel Materna, CSc.

Filosofický ústav Akademie věd České republiky

Praha, Česká republika

maternapavel@seznam.cz